

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گلستان

- اثر سطوح مختلف اسیدهای آمینه و نسبت‌های والین به لیزین جیره بر عملکرد و سیستم ایمنی جوجه‌های گوشتی سویه آرین

- شماره مصوب پروژه: ۹۸۰۱۵۰-۰۰۷-۱۳-۵۷-۲۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: کاظم یوسفی کلاریکلایی

نام و نام خانوادگی همکاران: حسین یوسفی کلاریکلایی، هادی سیاح‌زاده، سید عبدالله حسینی، حامد رضازاده،

کریم نوبری و مختار مهاجر

- محل اجرا: مرغداری آقای مهندس افضلی - گرگان

- تاریخ شروع: ۱۳۹۸

- تاریخ خاتمه: ۱۳۹۹

- ناشر: موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۱۴۰۱/۳/۸ با شماره ۶۱۶۱۵ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی

کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

به منظور بررسی اثر سطوح مختلف اسیدهای آمینه (کمتر، بیشتر و در حد توصیه) و نسبت‌های مختلف اسید آمینه والین به لیزین بر عملکرد و سیستم ایمنی جوجه‌های گوشتی سویه آرین آزمایشی در قالب طرح کاملاً تصادفی به روش فاکتوریل با ۳ سطح اسیدهای آمینه در حد توصیه سویه آرین، بیشتر و کمتر از آن (لیزین به‌عنوان شاخص) و ۳ سطح نسبت والین به لیزین (۷۵، ۸۰ و ۸۵) با ۴۵ تکرار ۲۰ قطعه‌ای از مخلوط دو جنس به مدت ۴۰ روز اجرا گردید. نتایج نشان داد اگرچه سطح اسیدهای آمینه تا ۲۵ روزگی مطابق توصیه آرین سبب حصول بهترین عملکرد وزنی می‌شود اما بعد از این سن برای افزایش بیشتر وزن بدن نیاز به افزایش سطح اسیدهای آمینه جیره است. سطوح مختلف نسبت والین به لیزین در این تحقیق اثر ثابت و مشخصی بر افزایش وزن بدن نداشت. جوجه‌هایی که در سنین ۶، ۱۴ و ۲۶ روزگی سطح کمتر اسید آمینه را دریافت کرده بودند، مصرف خوراک بیشتری داشتند. جوجه‌هایی که سطح کمتر اسید آمینه را دریافت کرده بودند، ضریب تبدیل غذایی بالاتری را نشان دادند ($P < 0/05$). با افزایش نسبت والین به لیزین درصد لاشه، سینه و ران به‌طور معنی‌داری افزایش یافت. افزایش سطح اسیدهای آمینه سبب افزایش معنی‌دار درصد سینه و کاهش درصد چربی محوطه شکمی شد. با افزایش سطح اسیدهای آمینه و افزایش نسبت والین به لیزین شاخص تولید بهبود یافت. تیترا آنتی‌بادی نیوکاسل و نسبت هتروفیل به لنفوسیت تحت تأثیر سطوح مختلف اسیدهای آمینه و نسبت‌های والین به لیزین قرار نگرفت. در کل سطح اسیدهای آمینه پیشنهادی راهنمای سویه آرین با نسبت والین به لیزین ۸۰ را می‌توان برای پرورش دهندگان جوجه گوشتی سویه آرین توصیه نمود. افزایش سطح اسیدهای آمینه سبب افزایش عملکرد می‌شود ولی شرایط اقتصادی و سودآور بودن آن را باید در نظر گرفت.

کلمات کلیدی: جوجه گوشتی، آرین، والین، عملکرد و ایمنی